

סיכום הרמב"ם היומי

מהדורה ניסיונית ■ לתגובות והערות: RambamYomi@gmail.com

פרשת בלק ה'תשס"ז ■ גליון 45 ■ ללומדי ג' פרקים ביום

פרק ח' – בי"ד שנחלקו

הדין: כאשר יש מחלוקת בבית הדין, מצוה ללכת לפי הרוב. ובדיני נפשות, רק רוב של שניים יכול לחייב מיתה. במקרה שיש שוויון, מוסיפים עוד דיינים כדי שיוכלו לעשות רוב. [א-ג]

פרק ט' – סנהדרין שנחלקו

הדין: כאמור, רק רוב של שניים יכול לחייב מיתה. ובמקרה של שוויון, מוסיפים עוד דיינים כדי שיוכלו לעשות רוב. אך לא מוסיפים יותר מ-71, וכן אם כל הסנהדרין מחייבת, הנתבע פטור. [א-ג]

• יום שלישי, יום ההילולא ג' תמוז •

פרק י' – נימוקי הדין

הדין: מאפשרים יותר לחזור וללמד זכות, מאשר ללמד חובה. לכן דיין שלימד זכות לא יחזור וילמד חובה, בשעת הדיון, מתחילים את הדיון ברוח של זכות, מעלים רק תלמיד שרוצה ללמד זכות, ומשנים גזר דין רק אם זה לזכות ולא ההיפך. [א-ט]

פרק י"א – ממונות ונפשות

הדין: כאמור, בדיני נפשות מקשים מאד את האפשרות של לימוד חובה. משא"כ בדיני ממונות דין החובה דומה לדין הזכות לכל דבר. [א-יא]

פרק י"ב – כיצד דנים

הסדר: מוודאים שהיתה התראה כשרה קרוב לזמן המעשה; מאיימים על העדים וחוקרים אותם היטב; מתחילים לדון ומעיינים בדין; אם הדין נוטה לחובה, ממתינים למחר ולבינתיים דנים, ולמחרת פוסקים את הדין; אם נתחייב, מוצא מיד להורג. [א-ה]

• יום ראשון, א' תמוז •

הלכות סנהדרין

פרק ד' – סמיכה

הדין: בכל בית דין צריך להיות לפחות אחד שהוסמך ממשהו מוסמך. את הסמיכה עושים רק בארץ, וגם לתחומים מסוימים בלבד, וגם הסמכה של כמה יחד. [א-טו]

פרק ה' – מספר הדיינים

הסוגים: א) רק ב-71 – מינוי מלך, עיר הנידחת, נביא שקר, זקן ממרא, השקאת סוטה, הוספה על העיר ויציאה למלחמה; ב) רק ב-23 – דיני נפשות של אדם או בהמה; ג) ב-7 – עיבור השנה; ד) ב-5 – עגלה ערופה; ה) ב-3 מומחים – דיני קנסות; ו) ב-3 הדיוטות – יתר דיני ממונות; ז) רק בארץ – דיני קנסות וכן דברים בלתי מצויים. [א-יח]

פרק ו' – הדיין

הדין: בדרך כלל, דיין אינו משלם במקרה שטעה בדין, אלא חוזר ודן מחדש אם זו היתה טעות בדבר משנה. אך במקרה שבעלי הדין לא קיבלו אותו עליהם, או שאינו מומחה כלל – עליו לשלם מכספו. [א-ט]

• יום שני, ב' תמוז •

פרק ז' – בעלי הדין

הדין: בדרך כלל, כל מה שבעל הדין קיבל על עצמו, מחייב אותו ללא יכולת לחזור בו. כגון לענין זבל"א, חיוב שבועה, הוכחה נוספת וכדומה. אך במקרה שיש לו הסבר מדוע מתחרט, יכול לחזור, כגון שהעדים היו במקום רחוק, או בבעל דין קטן וכדומה. [א-י]

• יום שישי, ו' תמוז •

פרק י"ט – פירוט האיסורים

הכלל: הרמב"ם מפרט בפרק זה את כל סוגי האיסורים שלוקים עליהם. [א-ד]

פרק כ' – עונשי בי"ד

דינים שונים: א) אסור להעניש מאומד או על אונס; ב) אסור לחוס על ההורג; ג) אסור לעוות את המשפט; ד) אסור לדון אם האדם אינו ראוי לכך. [א-יב]

פרק כ"א – צדק המשפט

הדין: יש להשוות את בעלי הדין בכל מה שאפשר, ולא להעדיף אחד על השני בשום ענין. עם זאת, יש מקרים חריגים בהם ניתן לסייע למתקשה. [א-יא]

• שבת-קודש, ז' תמוז •

פרק כ"ב – כללים לדיין

דינים שונים: א) אדם יכול להשתמט מלדון רק לפני שהתחיל בדיון; ב) אסור לדיין או לתלמיד להתיירא מלהשמיע את עמדתם בנידון; ג) ראוי לחפש עשיית פשרה. אך לאחר שנגמר הדין, אין פשרות. [א-י]

פרק כ"ג – לקיחת שוחד

הדין: אסור לדיין לקבל שוחד כלשהו מאחד הצדדים, ואסור לו לדון בכל מקרה שיש לו נגיעה אישית במקרה. אלא יש לדון בצורה אובייקטיבית לגמרי. [א-י]

פרק כ"ד – אומדן הדיין

הדין: מעיקר הדין יכל הדיין להכריע בדברים שונים לפי אומדן דעתו, למרות שיש הוכחות נגדו. אך כיון שרבו בתי דינים בלתי הגונים, הוחלט שיש לפסוק רק לפי אמות המידה המקובלות וההלכתיות. [א-י]

• יום רביעי, ד' תמוז •

פרק י"ג – נגמר דינו

הסדר: מנסים ככל האפשר למצוא לו זכות. ואם לא מצאו, נותנים לו להתוודות ואז משקים אותו בסם, וממיתים אותו. באותו יום, בי"ד מתענים, והקרובים אינם מתאבלים. [א-ח]

פרק י"ד – ארבע מיתות

דינים שונים: א) רמת החומרא – סקילה, שריפה, הרג וחנוק; ב) מי שחייב שתי מיתות, נהרג בחמורה. ומי שהתערב בחייבים אחרים, נהרגים בקלה; ג) דנים דיני נפשות רק בזמן הבית. [א-יד]

פרק ט"ו – כיצד נהרגים

הדין: יש להמית את המחוייב מיתה, במיתה הראויה לו. אח"כ מצוה לתלותו לזמן קצר, ולקבורו באותו יום. [א-יג]

• יום חמישי, ה' תמוז •

פרק י"ז – מלקות

הדין: מצוה להלקות מי שעבר על מצוה שלוקים עליה, בעדים והתראה. יש להזהר שהלה לא ימות מהמלקות. [א-יב]

פרק י"ח – כיצד מלקין

הדין: מכים עד 39, ובודקים אולי יש להמעיט בהם כי הדבר מסוכן ללוקה. בכללות, בבדיקה זו מחפשים להקל עליו בכל ספק שמתעורר. ואחרי שלקה, חוזר לכשרותו. [א-ט]

פרק י"ט – אלו הלוקים

הפירוט: לוקים על כל עשיית לאו, מלבד: כאשר אין בו מעשה; או שניתן לתשלומין; או שניתק לעשה; או שזה לאו שבכללות. ויש איסורים חמורים שהקנאים היו פוגעים בו. [א-ו]